

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmise seoses turvategevuse seaduse rakendamisega“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõuga muudetakse Vabariigi Valitsuse 20. juuni 2011. a määrust nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“ (edaspidi nimetatud *määrus nr 84*) ja Vabariigi Valitsuse 11. detsembri 2008. a määrust nr 163 „Reguleeritud ametikohad ja kutsealad, millel töötamiseks võib nõuda sobivustesti sooritamist või kohanemisaja läbimist ning millel ajutiseks töötamiseks võib teha välisriigi kutsekvalifikatsiooni eelnevat kontrolli“ (edaspidi nimetatud *määrus nr 163*). Nimetatud määruste muutmise on vajalik, kuna 1. juulil 2024 jõustub [turvategevuse seadus](#) ning tunnistatakse kehtetuks [turvaseadus](#). Tegemist on turvategevuse seaduses sätestatud uue regulatsiooni jõustamiseks vajalike muudatustega.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud ja juriidilise kontrolli teostanud Siseministeeriumi õigusnõunik Kristi Käsper (kristi.kasper@siseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskiri on keeleliselt toimetamata.

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõuga, Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga ega Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

Eelnõuga muudetakse määruse nr 84 redaktsiooni [RT I, 27.06.2011, 1](#) ja määruse nr 163 redaktsiooni [RT I, 11.12.2021, 21](#).

Eelnõuga rakendatakse 1. juulil 2024. aastal jõustuvat turvategevuse seadust.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist.

Eelnõu §-ga 1 muudetakse määruse nr 84 § 8 punkti 13. Kehtiva õiguse kohaselt peab B2-tasemel eesti keele oskuse nõue olema vaid nendel turvatöötajatel, kelle tööülesanded on seotud avaliku korra tagamisega või kes seoses tööülesannete täitmisega kannavad relva või kasutavad erivahendeid. Nimetatud erisus kaotatakse ja edaspidi kehtib B2-tasemel eesti keele oskuse nõue kõigile turvatöötajatele olenemata sellest, kas nad kasutavad relva, erivahendeid või nende tööülesanded on seotud avaliku korra tagamisega. Nõue muutub seoses 1. juulil 2024. a jõustuva turvategevuse seadusega, millega antakse nii turvatöötajatele kui ka turvajuhtidele juurde erinevaid õigusi, mis eeldab suhtlust kolmandate isikutega ning neile oma tegevuste selgitamist. Seetõttu on vajalik B2-tasemel keeleoskuse nõue kehtestada kõigile turvatöötajatele ning turvajuhtidele.

Eelnõu §-i 1 kohaselt asendatakse määruse nr 163 § 3 punktis 12 sõna „turvaseaduse“ sõnadega „turvategevuse seaduse“.

Muutmine on vajalik, kuna 1. juulil 2024 jõustub turvategevuse seadus ning tunnistatakse kehtetuks turvaseadus. Kuna määruse paragrahvi 3 punktis 12 viidatakse turvaseadusele, on vajalik määruse tekst ajakohastada ning viidata turvategevuse seadusele. Muus osas määrust ei muudeta.

Eelnõu §-ga 3 sätestatakse määruse jõustumisega seonduv. Määruses ette nähtud muudatused jõustuvad 1. juulil 2024. a, mil jõustub muudatuse aluseks olev turvategevuse seadus.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määrus nr 84 muutmine

Mõju valdkond - siseturvalisus

Sihtrühm: turvatöötajad ja turvajuhid

2022. a lõpu seisuga töötas turvateenistujana u 4000 inimest, mis on elanikkonnast 0,3%. Igal aastal sooritab turvatöötaja kutseeksami 400–500 inimest (nt 2022. a 508, 2020. a 350) ning turvajuhi kutseeksami 50–60 isikut (nt 2022. a 58, 2020. a 39). Turvateenistuse valdkonnas on kokku välja antud 18 798 kutset, millest kehtivaid kokku 16 125¹. Seega on sihtrühma suurus väike.

Muudatus mõjutab elanike turvalisust. Eelkõige seisneb positiivne mõju selles, et B2-taseme keeleoskuse nõude kehtestamine kõigile turvajuhtidele ning turvatöötajatele annab neile parema keeleoskuse kolmandate isikutega suhtlemiseks ning nende ülesannetest tulenevate selgituste jagamiseks. Samuti annab parem keeleoskus neile ka eelduse väljaõppe läbimiseks, kuna väljaõpet viiakse läbi eesti keeles. Parema keeleoskuse annab ka eelduse parema teenuse pakkumiseks, mis omakorda aitab kaasa turvalise keskkonna kujundamisele ja elanike üldise turvatunde suurenemisele. Kui kasvab elanike rahulolu teenusega, suureneb ka usaldus teenuse osutajate suhtes. Siseturvalisuse avaliku arvamuse kohaselt on elanike hinnangud turvaettevõtete üldisele usaldusväärsusele kõrgel tasemel, kokku usaldab turvaettevõtteid 73%.²

Mõju ulatus on väike, kuna sihtrühma käitumises erilisi muutusi ei toimu. Juba täna on enamik turvatöötajate ülesanded seotud korra tagamisega ning neil peaks olema B2-tasemel keeleoskus.

Mõju avaldumise sagedus on keskmine. Turvatöötaja ning turvajuht ei puutu muudatusega kokku iga päev, vaid teatud regulaarsusega. Mõju on eelkõige positiivne, kuna muudatus annab võimaluse töötajal enda keeleoskust arendada, mis annab neile parema eelduse oma tööülesannete täitmiseks ja enesekindlust ohuolukordades tegutsemiseks.

Ebasoovitavate mõjude kaasnemise risk on väike, kuna negatiivse iseloomuga mõjud on vähesed. Kokkuvõttes on mõju turvatöötajatele ja turvajuhtidele väheoluline, kuid positiivne.

¹ Lilleleht, Andre 2023. Eesti Turvaturg 2022 ülevaade. – Eesti Turvaettevõtete Liit.

<https://media.voog.com/0000/0040/1739/files/Eesti%20Turvaturg%202022%20aasta1%20kokkuv%C3%B5te.pdf>

² Siseministeerium. Siseturvalisuse avaliku arvamuse uuring 2022.

<https://www.siseministeerium.ee/ministeerium-ja-kontaktid/ministeerium-ja-minister/uuringud-ja-analuusid>.

Määrus nr 163 muutmine

Kuna määrust nr 163 sisuliselt ei muudeta, siis muudatusega kaasnevad mõjud puuduvad.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2024, kui jõustub ka turvategevuse seadus.

7. Eelnõu koostöölastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Haridus- ja Teadusministeerium esitas Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse määruste muutmine seoses eestikeelsele õppele üleminekuga“ muutmise eelnõu infosüsteemi (EIS) kaudu koostöölastamiseks. Koostöölastusringil esitas Siseministeerium määruse eelnõus kajastuvad ettepanekud määruse nr 84 muutmiseks. Haridus-ja Teadusministeerium nõustus Siseministeeriumi esitatud muudatustega. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 6 lõikele 1 määruse nr 163 muudatust koostöölastamiseks ei esitata, kuna tegemist on tehnilise muudatusega ega mõjuta teiste ministeeriumite ülesandeid.